

Zorginstituut Nederland

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Stichting Klachten en Geschillen Zoroverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. mevrouw mr.
Postbus 291
3700 AG ZEIST

202101306

Zorginstituut Nederland
Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl
T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

2022021826

Datum 14 juni 2022
Betreft Advies als bedoeld in artikel 114 van de Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2022008504

Onze referentie
2022021826

Uw referentie
202101306

Uw brief van
25 februari 2022

Geachte mevrouw

Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) heeft het verslag van de hoorzitting en de aanvullende stukken ontvangen.

Definitief advies

Uit het verslag en de aanvullende stukken komen geen feiten of omstandigheden naar voren die het Zorginstituut aanleiding geven het voorlopig advies te herzien. U kunt het voorlopig advies als definitief beschouwen.

Vraag SKGZ

U heeft het Zorginstituut gevraagd om aandacht te besteden aan het volgende:
"De commissie vraagt zich af op welke richtlijn (van welke datum) het advies is gebaseerd, gelet op het moment van aanvragen. Verder wil de commissie graag weten wat het karakter is van deze richtlijn. Betreft dit een richtlijn van de beroepsgroep? Zo niet, waarom dient deze dan als leidend richtsnoer? Waaruit blijkt dat de richtlijn een dwingend karakter heeft?"

Naar aanleiding van uw vraag en hetgeen verzoekster aanvoert merkt het Zorginstituut het volgende op.

De beoordeling van het geschil is gebaseerd op de toetsingsrichtlijn 'Artikel 2.7 lid 1b Besluit zorgverzekering ten behoeve van de adviserend tandarts' van het College Adviserend Tandartsen (CAT), van 8 januari 2021.¹ De toetsingsrichtlijn is gebaseerd op richtlijnen en werkdocumenten van de beroepsgroep. De toetsingsrichtlijn heeft geen wettelijke status maar dient als leidraad bij het beoordelen van aanvragen en is bedoeld om een eenduidige toepassing van de wet door zorgverzekeraars te bevorderen.

¹ CAT, CAT-Toetsingsrichtlijn artikel 2.7 lid 1b Besluit zorgverzekering ten behoeve van de adviserend tandarts. 8 januari 2021, Geraadpleegd via: <https://college-at.nl/wetten-en-regels/141/toetsingsrichtlijnen/> (artikel 2.7 lid 1-b 2021)

Inmiddels is er een CAT toetsingsrichtlijn 'algehele Anesthesie (in het kader van de regeling bijzondere tandheelkunde)', van 26 november 2021², waarin het e.e.a. is verduidelijkt. Dit betreffen echter geen nieuwe voorwaarden. De voorwaarden komen namelijk overeen met het VBTGG werkdocument 'Tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie op locatie' uit 2009.³ Dit werkdocument is goedgekeurd door verschillende beroepsgroepen.⁴ Ook hieruit blijkt dat een algehele anesthesie pas kan worden uitgevoerd als een angst-traject zonder succes is doorlopen. In eerste instantie dient overwogen te worden of de angst van de patiënt behandeld kan worden met behulp van gedragsbeïnvloedende technieken (bijvoorbeeld graduele exposure in vivo), met behulp van sedatie (via inhalatie met lachgas en zuurstof, of oraal met midazolam) en als laatste met behulp van algehele anesthesie. Uit het werkdocument blijkt dat altijd eerst ingezet moet worden op het reduceren van angst alvorens de patiënt onder algehele anesthesie te behandelen. Daarnaast dienen verschillende disciplines betrokken te zijn bij het vaststellen van de indicatie.

Aangezien verzoekster voorafgaand aan de behandeling onder narcose geen angst-traject heeft doorlopen kan zij geen aanspraak maken op vergoeding van de behandeling op grond van artikel 2.7, eerste lid, onder b van het Besluit zorgverzekering.

Hoogachtend,

² CAT, CAT-Toetsingsrichtlijn algehele anesthesie (in het kader van de regeling bijzondere tandheelkunde), 26 november 2021, geraadpleegd via: <https://college-at.nl/wetten-en-regels/141/toetsingsrichtlijnen/> (Algehele anesthesie 2021)

³ VBTGG werkdocument: 'Tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie op locatie', geraadpleegd via: <https://college-at.nl/wetten-en-regels/79/wetten-regels/> (VBTGG anesthesie op locatie (2009))

⁴ De Vereniging tot Bevordering der Tandheelkundige Gezondheidszorg voor Gehandicapten (VBTGG), de Nederlandse Vereniging voor Kindertandheelkunde (NVvK), het Centraal Overleg Bijzondere Tandheelkunde (COBIJT)

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 25 februari 2022 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van bijzondere tandheelkundige behandeling in verband met extreme angst en specifiek onder narcose.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In artikel 2.7 van het besluit zorgverzekering van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op bijzondere tandheelkundige zorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoekster

Bij verzoekster is sprake van een niet-tandheelkundige of lichamelijke aandoening. Verzoekster heeft extreme angst voor tandheelkundige behandelingen, waardoor zij zeven jaar (van 2013 tot 2020) niet naar de tandarts is geweest. Verzoekster is uiteindelijk naar een tandarts gegaan die ook tandheelkundige behandeling onder narcose uitvoert. Volgens verzoekster heeft ze door deze behandeling haar angst voor de tandarts overwonnen en heeft ze zich kunnen inschrijven bij een regulieren tandarts in haar woonplaats.

Verweerder heeft de tandheelkundige behandeling onder narcose afgewezen. Volgens verweerder is niet voldaan aan de toetsingsrichtlijn van het College Adviserend Tandartsen (CAT). De daar bedoelde intensieve angstbegeleiding door de voorgeschreven zorgaanbieders is niet doorlopen. Volgens verweerder is dit voldoende grond om niet tot vergoeding van de aangevraagde behandeling over te gaan. Verder geldt dat voor een behandeling onder volledige anesthesie moet worden voldaan aan de voorwaarden zoals opgenomen in het werkdocument *"Tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie op locatie"* van de VBTGG, NVvK en COBIJT. In dit document is onder andere bepaald dat bij het stellen van de indicatie moet worden gerealiseerd dat met deze wijze van behandelen geen leerproces ontstaat. Voor het stellen van de indicatie is diagnostisch overleg binnen een multidisciplinair team een voorwaarde. Volgens verweerder is niet gebleken dat in het werkdocument genoemde diagnostisch overleg met het aldaar bedoelde multidisciplinair team bestaande uit de tandarts en een klinisch psycholoog, gedragsdeskundige of AVG heeft plaatsgevonden.

Juridisch kader

Volgens de Zvw wordt tandheelkundige zorg voor volwassen verzekerden niet vergoed vanuit de basisverzekering. Dit is slechts anders bij een indicatie tot bijzondere tandheelkundige hulp. De bijzondere tandheelkundige hulp is beschreven in het eerste lid van artikel 2.7 Besluit zorgverzekering (Bzv). Een indicatie tot bijzondere tandhulp kan slechts voorkomen in drie gevallen:

- a) bij een ernstige ontwikkelingsstoornis, een groeistoornis of een verworven afwijking van het tand-kaak-mondstelsel;
- b) als de verzekerde een niet-tandheelkundige lichamelijke of geestelijke aandoening heeft en de verzekerde zonder de mondzorg geen tandheelkundige functie kan behouden of verwerven op hetzelfde niveau als dat zijn gebit zou zijn geweest als hij de aandoening niet had gehad.
- c) als een medische behandeling zonder de mondzorg onvoldoende resultaat heeft en de verzekerde zonder de mondzorg geen tandheelkundige functie kan behouden of verwerven op hetzelfde niveau als dat zijn gebit zou zijn geweest als hij de aandoening niet had gehad.

In het geval van verzoekster dient getoetst te worden aan sub b. Sub b ziet op vergoeding als er sprake is van een lichamelijke of geestelijke stoornis. Bij een niet-tandheelkundige geestelijke stoornis gaat het veelal om extra ondersteuning, bijvoorbeeld psychologische hulp bij pathologische angst voor tandheelkundige behandeling.

Kortom: als de ziekte of aandoening zich niet had voorgedaan, was de tandheelkundige hulp ook niet nodig geweest.

Maatmanbeginsel

Daarnaast moet de hulp noodzakelijk zijn om een tandheelkundige functie te behouden, *“gelijkwaardig aan die welke hij zou hebben gehad als de aandoening zich niet had voorgedaan”*. Dit wordt het maatmanbeginsel genoemd. Schade aan het gebit die is ontstaan door de aandoening of behandeling kan in het kader van de bijzondere tandheelkunde worden hersteld (dit valt dan onder de aanspraak op grond van sub b). Schade die al vóór de aandoening of behandeling aanwezig was kan niet in dit kader worden hersteld.

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Vergoeding voor verzekerden met extreme angst voor mondzorg kan ten laste van de basisverzekering worden gebracht krachtens artikel 2.7, eerste lid, onder b van het Bzv.

Wanneer sprake is van een (zeer) grote behandelachterstand in verband met angst voor een tandheelkundige behandeling moet er eerst sprake zijn van een voorafgaand angstbegeleiding (angsttraject) zoals opgenomen in de toetsingsrichtlijn van het College Adviserend Tandartsen (CAT). In de aanvraag is niet voldaan aan de voorwaarde zoals opgenomen in de toetsingsrichtlijn van het (CAT). De daar bedoelde intensieve angstbegeleiding door de voorgeschreven

zorgaanbieders is niet doorlopen.¹ Volgens de toetsingsrichtlijn CAT dient de angstbegeleiding door een psycholoog, erkend pedodontoloog, tandartsbegeleiding of door iemand met een aantoonbare ervaring en/of kennis op het gebied van specifieke technieken voor gedragsbeïnvloeding bij gedragshandeling van extreem angstige patiënten (volwassenen) worden uitgevoerd.

Ook is na afronden van de intensieve angstbegeleiding door de voorgeschreven zorgaanbieders niet vastgesteld dat het traject niet het gewenste resultaat heeft gehad. Er is immers geen sprake geweest van een voorafgaand intensieve traject voor angstbegeleiding.

Op basis van voorgaande kan geconcludeerd worden dat verweerder de aanvraag voor tandheelkundige behandeling in verband met extreme angst en specifiek behandeling onder narcose terecht heeft afgewezen. Er is geen sprake geweest van een voorafgaand angstbegeleiding, die is uitgevoerd door de voorgeschreven zorgaanbieders zoals vermeld in de toetsingsrichtlijn CAT.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

De aanvraag is voor wat betreft de tandheelkundige behandeling in verband met extreme angst en specifieke behandeling onder narcose terecht afgewezen.

¹ CAT Toetsingsrichtlijn artikel 2.7 lid 1b Besluit zorgverzekering ten behoeve van de adviserend tandarts. Te raadplegen via: <https://college-at.nl/wetten-en-regels/141/toetsingsrichtlijnen/> (Artikel 2.7 lid 1-b 2021)